

LAUSUNTO

Lausunto: Lausuntopyyntö Dno 18.5.2016	Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta YM6/400/2016
--	---

Suomen LVI-Liitto, SuLVI ry
Suomen FISE-pätevät Haja-asutuksen vesihuollon suunnittelija, HaVeSu ry

YLEISKOMMENTTI:

Luonnos hallituksen esitykseksi on ongelmallinen, sen toteutuessa on vaarana että suurin osa haja-asutusalueiden jätevesien käsittelyjärjestelmistä jää nykyiseen tilaansa. Pääosin nykyiset järjestelmät edustavat aikaisemman vesilain mukaisia ratkaisuja, jossa jätevedet johdetaan 1-2 saostuskaivon kautta suoraan lähiojaan. Tämän tyyppinen järjestelmä on riski erityisesti kiinteistöjen lähiympäristölle ja aiheuttaa vaaraa sekä ympäristölle että terveydelle. Lähiojaan johdetussa saostuskaivokäsittelyssä vedessä on mukana paljon epäpuhtauksia ja taudinaiheuttajia, jotka voivat päätyä ojasta suoraan esimerkiksi lapsien leikittäväksi. Vedessä on lisäksi jäämiä lääkaineista ja kemikaaleista. Suurimmat ongelmat esityksessä liittyvät siirtymäajan piirissä olevien alueiden kategoriseen jakoon herkkien ja ei herkkien alueiden pois jättämiseen, ei herkkien alueiden remonttien sitominen rakennuslupaa vaativaan remontiin sekä poikkeamispöytäkirjojen laajentamisen vaikutuksiin herkillä alueilla. Muutoksen jälkeen lainsäädäntö koskee todellisuudessa hyvin pientä osaa kiinteistöjen omistajista, suurin osa kuuluu joko herkkien alueiden ulkopuolelle tai sitten voivat hakea poikkeamista määräajaksi vähäiseen kuormitukseen vedoten. Vesien- ja ympäristönsuojelliset tavoitteet eivät tällä tavalla täyty.

YKSITYSKOHTAISET KOMMENTIT

Asia	Kohdan /sivun numero	Kommentit ja perustelut	Ehdotettu muutos
Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset, tavoitteet	3.1	Ehdotuksessa mainitaan, että nyt tehtävät muutokset toisivat selkeyttä ja ennustettavuutta eri sidosryhmien näkökulmasta. Kuitenkin uusi sääntely luo uuden aikaisemmasta poikkeavan sääntelyn muodon, jossa erilaisilla alueilla olevat kiinteistöt joutuvat eriarvoiseen asemaan. Isossa osassa kuntia ei ole voimassaolevia ympäristönsuojelumääräyksiä. Tämä on omiaan lisäämään epätietoisuutta vallitsevista vaatimuksista ja tarvittavista toimenpiteistä.	Jätevesiasetus on nykyisellään täysin riittävä ja toimiva. Työryhmän ehdotuksista vaihtoehto, jossa väljennetään lykkäysmahdollisuuksia olisi yksinään riittävä toimenpide ja selkeyttäisi asiaa. Kohtuuttomissa tilanteissa lykkäys olisi mahdollista, mutta muuten mentäisiin aikaisempien vaatimuksien mukaan.
Keskeiset ehdotukset Siirtymäajan piirissä olevien alueiden rajaus	- 3.3	Ehdotuksessa on määritelty niin kutsuttu herkkä alue 100 metrin etäisyyteen asti vesistöistä sekä pohjavesialueille. Kuntien määräyksissä ranta-alueen määrittäminen vaihtelee 50 metrin ja 100 metrin välillä. 100 metrin määrittäminen kategorisesti koskemaan kaikkia ranta-alueita ei ole järkevää, koska ranta-alueet ovat erilaisia, joissain kohteissa 50 metriä on täysin riittävä, kun jätevedet johdetaan maahan. Joissain kohteissa taas 1000 metriä on tarpeen, kun esimerkiksi valtaojat laskevat vesistöön. Ehdotuksesta on unohtettu kokonaan pääosa maan vedenottamoista: kiinteistöjen omat kaivot ja oma lähiympäristö, jotka ovat vähintään yhtä tärkeitä ja herkkiä kuin vesistöt ja luokitellut pohjavesialueet. On tärkeää turvata nämä luokiteltujen pohjavesialueiden ulkopuoliset vesivarannot, joista pääosa kiinteistöistä saa käyttövetensä	HaVeSu ry katsoo, että esitetty rajaus on ympäristönsuojelun kannalta liian suppea. Rajauksessa tulisi ottaa huomioon kiinteistön lähiympäristö tai vähintään naapurin vedenottamo. Jos jakoa herkkien ja ei herkkien alueiden kesken tehdään, niin olisi syytä ottaa huomioon asutuskeskittymät, joissa vedenottokaivoja voi olla hyvinkin lähellä toisiaan. Ehdotamme, että herkkiksi alueiksi määriteltäisiin ehdotuksessa mainittujen lisäksi myös vedenottokaivojen ympäristö 200 metrin säteellä. Rajaus voitaisiin selkeyden vuoksi tehdä etäisyytenä rakennuksista tai rakenteista. Tämä varmistaisi yksittäistenkin kaivojen veden laadun säilymisen hyvänä.

LAUSUNTO

Lausunto: Lausuntopyyntö Dno 18.5.2016	Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta YM6/400/2016
--	---

Suomen LVI-Liitto, SuLVI ry

Suomen FISE-pätevät Haja-asutuksen vesihuollon suunnittelija, HaVeSu ry

YKSITYSKOHTAISET KOMMENTIT			
Asia	Kohdan /sivun numero	Kommentit ja perustelut	Ehdotettu muutos
Keskeiset ehdotukset: Siirtymäajan pidentäminen	3.3	Esityksessä siirtymäajan päättymistä ehdotetaan pidennettäväksi noin 1,5 vuodella nyt voimassaolevasta siirtymäajan päättymisestä eteenpäin. Siirtymäajan lykkääminen ei mitenkään edistä jätevesijärjestelmien uusimista. Uudistamiseen on jo annettu 12 vuoden siirtymäaika ja viimeksi siirtymäaika on muutettu noin vuosi sitten. Siirtymäajan jatkuva jatkaminen on aiheuttanut saneeraustoimien pysähtymisen ja luottamus lain ja asetuksen pysyvyyteen on mennyt. Jätevesiasia on aiheetta joutunut jatkuvan poliittisen riepottelun kohteeksi, uusi siirtymäajan päättymisen asettuisi eduskuntavaalien jälkeen joka altistaisi asian jälleen poliittiseksi pelinappulaksi.	Siirtymäaika ei tule enää muuttaa vaan on pidettävä kiinni nykyisestä 15.3.2018 päättävästä siirtymäajasta.
Keskeiset ehdotukset Toimeenpano muualla kuin määritetyillä alueilla	- 3.3	Esityksessä muilla kuin vesistön läheisyydessä tai pohjavesialueilla sijaitsevalla kiinteistöllä jätevesien käsittely tulee saattaa perustason puhdistusvaatimusta vastaavalle tasolle kiinteistökohtaisen aikataulun mukaan, kun hakee rakennuslupaa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että vaatimusta ei tarvitse täyttää ennenkuin kiinteistön omistaja peruskorjaa asuinrakennuksen kauttaaltaan tai mikäli nykyiseen järjestelmään tekee muutoksia omatoimisesti. Tällaista uudisrakentamiseen verrattavaa peruskorjausta tehdään Suomessa erittäin harvoin, vuosikymmenien välein. Itse jätevesijärjestelmään muutoksia tehdään vasta kun on viimeinen pakko-> vesi ei kulje enää. Järjestelmien uusiminen tulee hidastumaan näiden kiinteistöjen osalta merkittävästi ja esimerkiksi vesienhoidolliset tavoitteet jäävät saavuttamatta. Käytännössä järjestelmiä ei uusita tällaisilla kiinteistöillä ollenkaan	HaVeSu ry ehdottaa, että jätevesijärjestelmän muuttaminen vaatimusten mukaiseksi sidottaisiin kiinteistöllä tehtäviin korjaustoimiin, joilla on vaikutusta jäteveden laatuun tai määrään. Uudistamistarve laukeaisi tällöin silloin kun todella tehdään sellaisia muutoksia, joilla on vaikutusta kuormituksen tai jätevesien määrän kannalta. Huomattavaa on myös se, että jos jätevesijärjestelmän uusiminen sidotaan rakennuslupaa vaativaan toimenpiteeseen, niin se voi johtaa luvattomaan rakentamiseen tai tarvittavien saneeraustoimien viivyttelyyn.

LAUSUNTO

Lausunto: Lausuntopyyntö Dno 18.5.2016	Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta YM6/400/2016
--	---

Suomen LVI-Liitto, SuLVI ry
Suomen FISE-pätevät Haja-asutuksen vesihuollon suunnittelija, HaVeSu ry

YKSITYSKOHTAISET KOMMENTIT			
Asia	Kohdan /sivun numero	Kommentit ja perustelut	Ehdotettu muutos
Keskeiset ehdotukset: Poikkeamiskriteerien väljentäminen	3.3	Esityksessä poikkeamismahdollisuutta esitetään laajennettavaksi muun muassa koskemaan tilannetta jossa ympäristöön aiheutuva kuormitus olisi kiinteistön käyttö huomioon ottaen pidettävä vähäisenä. Vähäisyys tarkoittaisi esityksen mukaan sitä, että kiinteistöllä asuvien lukumäärä poikkeaisi merkittävästi keskimääräisestä tilanteesta. Esityksessä mainitaan keskimääräiseksi asukasmääräksi kolme henkilöä. Tällaisenaan ehdotus antaisi vapautusmahdollisuuden suurelle osalle niistä kiinteistöistä, jotka aikaisemmin on määritelty herkillä alueilla sijaitseviksi. Tulkinta keskimääräisestä asukasmäärästä on virheellinen, esimerkiksi tilastokeskuksen mukaan keskimääräinen asukasmäärä on 2,05 henkilöä (2013), tämä luku on laskenut vuosittain. Mikäli tämä esitysluonnos toteutuu on vain arviolta 5000 kiinteistöä koko maassa, jotka joutuisivat parantamaan jätevesien käsittelyään. Tämä romuttaisi kaikki vesien- ja ympäristöhoidolliset tavoitteet.	Poikkeamismahdollisuuksia ei tule muuttaa nykyisestä, jos se liitetään muihin esitettyihin muutoksiin. Poikkeamismahdollisuuksien laajentaminen olisi hyväksyttävää ainoana lainsäädännön muutoksena (ja myös riittävä). Mutta silloinkin keskimääräistä vähäisempänä kuormituksena tulisi pitää enintään 1 henkilön talouksia (jotka ovat olleet julkisuudessaakin eniten eripuraa aiheuttavia). Vapaa-ajan kiinteistöillä vapautusmahdollisuutta ei tulisi olla.

Suomen FISE-pätevät Haja-asutuksen vesihuollon suunnittelijat, HaVeSu ry ja Suomen LVI-liitto yhtyvät tämän lausunnon lisäksi Hajajätevesiraadin lausuntoon niiltä osin joita ei tässä lausunnossa ole mainittu

Antti Heinonen
Puheenjohtaja
Suomen FISE-pätevät haja-asutuksen vesihuollon suunnittelijat, HaVeSu ry

Tiina Strand
Toiminnanjohtaja
Suomen LVI-liitto, Sulvi Ry